

Чарівна яблуня (польська народна казка)

Автор Невідомий

Якось, у давнину, жила бідна жінка, у якої був єдиний син на ім'я Владислав. Якось пішла вона в ліс назбирати на обід малини. Дорогою додому зустріла вона бідно вдягнуту стареньку, яка їй сказала:

— Мила жінко, будь ласкава, дай мені ягід, і я зроблю твого сина щасливим.

Жінка віддала їй кошик з ягодами, і старенька з'їла всю малину. Тоді вона сказала:

— Запам'ятай одне: коли твій син знайде собі ремесло до душі, він принесе радість тобі, буде корисний людям і стане щасливий сам.

І вона пропала, немов крізь землю провалилась. А жінка пішла собі додому, міркуючи над словами старенької і перебираючи в думках усі ремесла що тільки є в світі. Дорогою трапився їй кравець, і вона запитала його:

— Скажи но мені, яке, на твою думку ремесло, найкорисніше в світі?

— Звичайно шиття одягу! — відказав кравець.

І мати послала Владислава до кравця вчитися кравецтва. Та попрацювавши в нього всього місяць, син повернувся додому і сказав:

— Матусю! У шитті немає нічого приємного. Кравець шиє дорогий одяг для багатих людей, але бідні в той час ходять у лахмітті.

— Добре, — відповіла мати, — залишайся вдома.

За якийсь час їй трапився швець, і вона запитала його:

— Скажи мені, яке ремесло найкраще в світі?

— Звичайно шиття взуття!

Зраділа мати, і послала Владислава до швеця вчитися швацької роботи.

Владислав попрацював в нього місяць і знову вернувся додому.

— Матусю, — сказав він, — у шитті взуття немає нічого приємного. Швець шиє взуття для багатих, а бідні ходять босі!

— Добре, — сказала мати, — залишайся вдома, якщо так.

Трохи згодом їй трапився зброяр, і вона запитала в нього, яке найкорисніше ремесло в світі.

— Звичайно ж військове, — впевнено відповів зброяр.

Того ж дня мати відправила Владислава до нього. Та і звідти за місяць хлопець вернувся додому.

— Матусю, — сказав він. — Мені не до душі це ремесло. Зброяр виготовляє зброю і для друзів, і для ворогів. Йому однаково.

Але тут мати розсердилась і закричала:

— Якщо жодне ремесло тобі не до душі, йди з дому і паси корів.

Владислав найнявся в пастухи. Він пильнував людську худобу, грав на сопілці і

зовсім не почував себе щасливим. Сидячи якось на галявинці, він помітив, що над хашчею лісу курить дим. Прибігши туди, він побачив величезний білий камінь, охоплений полум'ям, а на камені велику ящірку, що розгублено металась туди-сюди. Владислав схопив суху гілку і допоміг ящірці вибратись з вогню. Як тільки він це зробив, ящірка вмить обернулась на маленьку бабусю.

— Здоров, добрий парубче! — сказала вона. — *Ти врятував мене, і я обіцяла твоїй матері зробити тебе щасливим. Ходімо зі мною. Про корів не турбуйся, мої слуги-ящірки наглянуть за ними.*

Старенька привела хлопця до глибокої печери. У ній росла гарна золота яблуня з золотими яблуками. А під нею лежали гори рубінів і сапфірів. Старенька обернулась до Владислава і сказала:

— *Вибирай, що тобі до душі. Якщо ти візьмеш рубіни, то будеш найгарнішим юнаком на світі, якщо тобі хочеться сапфірів — то ти будеш найбагатшим, а якщо тобі до душі золоте яблуко, то ти залишишся бідний, але принесеш радість матері і будеш корисний людям.*

Не вагаючись ні хвилини, Владислав вибрав яблуко.

— *Ти правильно зробив, синку, — сказала старенька. — Це незвичайна яблуня. Щоранку вона струшує своє листя, і щовечора на ній з'являються золоті яблука. Вони можуть вилікувати будь-яку хворобу. Але ти ніколи не повинен лікувати людей за гроші, тільки заради милосердя.*

Владислав посадив яблуню в себе в саду, і того ж вечора всі хворі в селищі видужали. Незабаром чутка про його чудеса розлетілась по всіх усядах, і хворі з сусідніх селищ посунули до нього лавою. Король також дізнався про це чудо, а він саме застудився, і лежав хворий у ліжку. Як не старався лікар-німець, але не міг його вилікувати, французький лікар теж не зміг нічого вдіяти, а турецький лікар своїм лікуванням мало не зжив короля зі світу, так він старався. Тоді король наказав розшукати Владислава і доставити його в палац разом з чарівною яблунею. Слуги виконали наказ.

Що мав робити Владислав? Він пішов у ліс, щоб розшукати печеру і попитати в бабусі поради. Вона ж вже чекала його, бо знала що трапилось.

Старенька сказала:

— *У мене немає іншого яблуневого дерева, але я дам тобі ось ці боби, і вони допоможуть тобі повернути дерево. Але запам'ятай: блакитні боби змушують носи рости, а жовті роблять їх такими як були раніше, за допомогою зелених бобів виростають роги, а червоні допомагають їм безслідно зникнути.*

Владислав подякував їй і пішов у палац. Він сів біля палацових воріт і розклав перед собою сині і зелені боби. Королівський кухар купив їх і зварив на вечерю. О, лишенько, що тут почалось в палаці! Носи в усіх придворних витягнулись на таку довжину, що вони раз у раз чіплялись ними один за одного. А король із королевою просто не могли вийти з своєї спальні, бо їм заважали гігантські роги, що прикрашали їхні голови. Негайно викликали кухаря, який розповів, що купив різноколірні боби у Владислава.

Його одразу ж розшукали і доставили в палац, і він пообіцяв що позбавить усіх від цієї пошесті, якщо йому повернуть його яблуню.

Король не тямив себе від люті, але що робити? Не жити ж з рогами на голові все життя в своїй спальні. Крім того, яблуня в королівському дворі не принесла жодного плоду!

Владислав викопав яблуню, позбавив, за допомогою червоних і жовтих бобів короля з королевою ріг, а підданих довжелезних носів, та й пішов собі додому. І тільки то він посадив яблуню в своєму садку, як вона зацвіла і вже навечір рясніла золотими яблуками. Так аж до самої смерті Владислав лікував людей. І хоч як і раніше він був бідний, зате був щасливий, люди любили його, і в усьому світі не було куточка де б не чули про доброго цілителя Владислава.